

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. PhDr. Petra Kuchynky, PhD. a soudců Mgr. Jany Komínkové a JUDr. Václava Roučky v právní věci žalobkyně **Hotel Victoria, s.r.o.**, IČ 25233319, se sídlem Plzeň, Borská 1155/19, zastoupené *Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Praha 4, Na Zlatnici 301/2* proti žalovanému **Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem v Plzni, Škroupova 18, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. června 2014 čj. DSH/3886/14

t a k t o :

- I. Žaloba se z a m í t á .
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Žalobkyně se žalobou domáhá zrušení výše označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Plzně, odboru správních činností, oddělení dopravních přestupků ze dne 21.2.2014, č.j. MMP/038591/14, jímž byla žalobkyni uložena podle § 60 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích pořádková pokuta ve výši 500,-Kč.

Žalobkyně v **žalobě** namítala porušení článku 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a § 60 odst. 1 a 2 zákona o přestupcích s tím, že ustanovení **§ 60 odst. 1 zákona o přestupcích** nestanovuje formu, v jaké lze podání vysvětlení odepřít. Žalobkyně proto namítala, že skutečnost, že podání vysvětlení odpírá, dala dostatečně zřetelně najevo nedostavením se ke správnímu orgánu, tedy podání vysvětlení odepřela konkludentně. Důvody, jež vedly správní orgán I. stupně k nezákonnému uložení pokuty, byly podle žalobkyně jednak skutečnost, že podání vysvětlení nebylo odepřeno výslovně před správním orgánem, a jednak, že nedostavení se nebylo oznámeno s předstihem. Podle žalobkyně ani jedna z těchto povinností není legislativně zakotvena, a proto jejich dodržování nelze autoritativně vynucovat. Ustanovení **§ 59 správního řádu** podle žalobkyně je nepoužitelné

s ohledem na to, že podle § 1 odst. 2 správního řádu tento zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení se použijí, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup. Vzhledem k tomu, že na situaci dopadá ustanovení § 60 zákona o přestupcích, který je ve vztahu ke správnímu řádu lex specialis. Z ustanovení **§ 60 odst. 2 zákona o přestupcích** pak lze podle žalobkyně vyčíst oprávnění správního orgánu uložit pořádkovou pokutu tomu, kdo se bez závažných důvodů k podání vysvětlení nedostaví, není však stanoveno, kdy mají být závažné důvody správnímu orgánu sděleny, přičemž extenzivní výklad, podle něhož sdělení důvodů nedostavení se musí být bezpodmínečně přede dnem, na který byl dotyčný předvolán, není dle žalobkyně přípustný. Žalobkyně tvrdila, že odepřela podání vysvětlení a nedostavila se k němu proto, že by osoba, oprávněná jednat jménem žalobkyně, riskovala výpovědi nebo i samotnou účastí u správního orgánu stíhání pro přestupek vůči sobě samé nebo vůči osobě blízké. Žalobkyně tvrdila, že svoji neúčast u správního orgánu považovala za konkludentní odepření výpovědi a důvody vysvětlující neúčast objasnila ve chvíli, kdy to bylo nutné, tedy při odvolání. Podle žalobkyně je odepření výpovědi bezpochyby závažným důvodem pro nedostavení se ke správnímu orgánu, tedy je vyloučeno uložení pořádkové pokuty podle § 60 odst. 2 zákona o přestupcích, neboť tu je možno uložit jen tomu, kdo se nedostaví ze závažných důvodů. Předmětné ustanovení podle žalobkyně nepředikuje jakoukoliv omluvu, ale vylučuje možnost uložení pořádkovou pokutu při samotné existenci důležitého důvodu. Ustanovení § 60 odst. 2 zákona o přestupcích podle žalobkyně nevylučuje sdělení takového důvodu až v řízení o uložení pořádkové pokuty. Podle žalobkyně samotné předvolání k podání vysvětlení je nezákonné, neboť žalobkyně nebyla v něm poučena, za jakých okolností smí odepřít výpověď. Samotné předvolání tak nebylo způsobilé vázat právní účinky na sebe, když nebylo v souladu s právními předpisy. Žalobkyně poukázala na ust. **§ 4 odst. 2 správního řádu**, podle něhož *správní orgán poskytne v souvislosti se svým úkonem dotčené osobě přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech*. Dále žalobkyně poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29.4.2014 čj. **6As 128/2013-37**. Podle žalobkyně osoba k podání vysvětlení předvolaná má právo výpověď odepřít též písemnou formou, aniž by se ke správnímu orgánu dostavovala. To podle žalobkyně vyplývá z citovaného rozsudku NSS, podle něhož *„kdyby stěžovatelka v reakci na předvolání sdělila, že hodlá odepřít výpověď pro ji, či osobě blízké hrozící nebezpečí postihu za přestupek (např. v písemné omluvě k předvolání), byl by jakýkoliv další nátlak v podobě opakovaného předvolání či použití pořádkových opatření směřujících k dostavení se ke správnímu orgánu vyloučen“*. Žalobkyně tvrdila, že pokud by byla poučena v předvolání o právu odepřít výpověď a jakým způsobem toto právo může realizovat, sdělila by správnímu orgánu písemně, že výpověď odepírá a z jakých důvodů. Vzhledem k tomu, že žalobkyně takto poučena nebyla, učinila tak v odvolání proti uložení pořádkové pokuty. Žalobkyně tak měla za nesprávně interpretovaný skutkový stav, neboť žalovaný jí uložil pořádkovou pokutu proto, že se bez závažného důvodu nedostavila k podání vysvětlení, avšak závažný důvod existoval a žalobkyně v průběhu řízení tento důvod sdělila, a to žalovanému před vydáním jeho rozhodnutí. Nadto podle žalobkyně správní orgány nedostatečně poučily o právu na odepření výpovědi a o tom, že toto právo lze realizovat též písemně.

Žalovaný ve **vyjádření k žalobě** navrhl zamítnutí žaloby s tím, že při výkladu ustanovení § 60 odst. 1 a 2 zákona o přestupcích nelze vycházet pouze ryze formalisticky z jazykového výkladu, nýbrž i z logického a teleologického výkladu. Účelem pořádkové pokuty je vynutit řádný průběh jednání v souladu se základními zásadami správního řízení, včetně zásady hospodárnosti řízení a zabránit subjektům neúměrně ztěžovat postup správního orgánu. § 60 odst. 1 zákona o přestupcích stanoví povinnost každého dostavit se k podání

vysvětlení a odst. 2 téhož ustanovení zakotvuje možnost postihnout toho, kdo se bez závažného důvodu k podání vysvětlení nedostaví, pořádkovou pokutou. Z toho je podle žalovaného zjevné, že aby mohl správní orgán posoudit, zda je důvod pro odepření výpovědi a jaký, musí se ho dozvědět. Jedinou možností je sdělení ze strany osoby, která má podat vysvětlení. Správní orgán nemůže za osobu předvolanou k podání vysvětlení domýšlet, zda je důvod k odepření vysvětlení a zda se osoba nedostavila z jiných příčin. Proto žádné konkludentní odepření výpovědi není možné už jen proto, že je třeba specifikovat, který ze zákonných důvodů pro odepření výpovědi bude uplatněn. Při absenci omluvy z termínu podání vysvětlení toto musí zaznít právě při podávání vysvětlení. Popřípadě lze odepření výpovědi sdělit dostatečně konkrétně v předstihu. Opačný závěr, že podání vysvětlení lze odepřít kdykoliv později, by odporoval účelu zákona a vedl také k absurdním závěrům. Správní orgán by mohl donekonečna předvolávat k podání vysvětlení, přičemž předvolaný by důvody odepření výpovědi uvedl např. až po době zániku odpovědnosti za přestupek. Závěr, že žalobce může odepřít podání vysvětlení v libovolné době po termínu, na který byl předvolán, je tedy třeba odmítnout. Tento výklad by znemožňoval výkon veřejné správy. Právní normy je třeba vykládat tak, aby byly aplikovatelné v praxi. Podle žalovaného lze subsidiárně se opřít o § 59 správního řádu při požadavku bezodkladnosti omluvy z termínu podání vysvětlení. Ustanovení § 60 odst. 2 zákona o přestupcích totiž neupravuje formu a požadavky na včasnost sdělení závažných důvodů bránících podání vysvětlení, což znamená, že tato úprava není komplexní, a tudíž je na místě vyjít i z § 59 správního řádu. Podle žalovaného lze odkázat právě na žalobcem zmiňovaný rozsudek NSS čj. **6As 128/2013-37**, podle něhož *„je podstatné, aby se osobě, jež byla vyzvána k výpovědi, dostalo řádného poučení před tím, než začne vypovídat. Vložení takového poučení do předvolání není chybou, ale i tehdy by mělo být před započítím výpovědi zopakováno, aby si správní orgán byl jist, že ho dotýčný skutečně vnímal a že mu porozuměl. Tento přístup koresponduje s významem principu zákazu sebeobviňování, který je zakotven v předpisech nejvyšší právní síly. Správní orgán tak nebyl povinen provést poučení o možnosti odepřít výpověď již v předvolání.“* Podle žalovaného, kdyby se osoba oprávněná jednat za žalobkyni dostavila k podání vysvětlení, o právu odepřít výpověď by byla poučena. Žalobkyně mohla i zvrátit uložení pořádkové pokuty včasným písemným sdělením, že odpírá výpověď, neboť by v takovém případě nesplnila povinnost dostavit se, avšak neztížila by postup správního orgánu natolik, že by si to vyžádalo uložení pořádkové pokuty (nebyl by naplněn materiální znak pořádkového deliktu). Písemné sdělení je pouze iniciativou předvolaného, nikoliv plnohodnotným splněním povinnosti podle § 60 odst. 1 zákona o přestupcích, který výslovně uvádí povinnost dostavit se ke správnímu orgánu. O možnosti písemně v předstihu odepřít výpověď žalobkyně poučována být nemusela, neboť tímto způsobem nebyla splněna povinnost dostavit se k podání vysvětlení, toliko oslabena škodlivost pořádkového deliktu. Žalobkyně se měla dostavit k podání vysvětlení a v rámci něho uvést důvody pro odepření podání vysvětlení a správní orgán by měl mít možnost požadovat konkretizaci těchto důvodů, aby mohl posoudit jejich důvodnost (srovnej usnesení Ústavního soudu sp. zn. **II ÚS 469/13**). Zcela obecné uvedení důvodu pro odepření výpovědi teprve v odvolání je nutno považovat za opožděné.

Součástí **správního spisu** je protokol o dopravním přestupku spolu s fotografií změřeného vozidla včetně registrační značky, a to ze dne 4.10.2013, kdy byla vozidlu Chevrolet RZ ... naměřena v úseku s limitem 20 km/hod. rychlost 36 km/hod - v Plzni v ulici Ke Kostelu. Podle úředního záznamu Městské policie města Plzeň ze dne 20.11.2013 bylo dne 4.10.2013 prováděno měření rychlosti na pozemní komunikaci Ke Kostelu ve směru od ulice Chotíkovská k Malesické návsi. V 9:56 hod. byla změřena rychlost předmětnému

osobnímu vozidlu, které po odečtení odchylky překročilo povolenou rychlost o 13 km/hod, neboť v daném úseku je rychlost upravena dopravní značkou IP 26a (Obytná zóna). Rychlost vozidla byla změřena ručním silničním laserovým rychloměrem ProLaser III. (výrobní číslo rychloměru 039/05), avšak po zjištění dopravního přestupku nebyl řidič vozidla zastaven z důvodu vytíženosti hlídky. Lustrací byl zjištěn provozovatel a majitel vozidla – žalobkyně. Městskou policií byla této společnosti zaslána výzva k podání vysvětlení, avšak bez omluvy se nikdo nedostavil, proto byla věc předána Magistrátu města Plzně. Součástí spisu je i karta předmětného vozidla. Správní orgán I. stupně v předvolání datovaném 27.1.2014 k podání vysvětlení dne 13.2.2014 vyzval žalobkyni, aby se dostavila za účelem nezbytného podání vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku. Současně byla v předvolání žalobkyně poučena o tom, že nemůže-li se dostavit ve stanovenou dobu, je nutné, aby se bezodkladně s uvedením důvodu omluvila podle § 59 správního řádu, jinak jí může správní orgán uložit pořádkovou pokutu až do výše 5.000,-Kč podle § 60 odst. 2 zákona o přestupcích. Předvolání bylo žalobkyni doručeno datovou schránkou dne 27.1.2014.

Rozhodnutím **správního orgánu I. stupně** byla žalobkyni uložena pořádková pokuta s tím, že řádné doručení předvolání k podání vysvětlení bylo ve spisové dokumentaci vykázáno dodejkou. Právnícká osoba byla současně upozorněna na důsledky nedostavení se bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu, přesto se na předvolání nedostavila. Tím závažně ztížila postup správního orgánu, neboť bez její přítomnosti a podaného vysvětlení nelze řádně prověřit došlé oznámení o přestupku. Požadovaným vysvětlením je zejména nutno zjistit, kdo předmětné vozidlo 4.10.2013 řídil. Vzhledem k tomu, že se žalobkyně bez náležité omluvy nedostavila na předvolání ke správnímu orgánu, a tím závažně ztížila jeho postup, byla jí podle § 60 odst. 2 zákona o přestupcích uložena pořádková pokuta.

V **odvolání** žalobkyně argumentovala obdobně jako v žalobě a odkázala na nález Ústavního soudu ČR ze dne 18.2.2010 sp. zn. **I. ÚS 1849/08**, podle něhož *„nelze pokutovat osobu, která odmítne podat správnímu orgánu vysvětlení v případě, kdy je zřejmé, že by jí mohla přispět ke svému postihu za přestupek“*. Dále žalobkyně sdělila, že podezřelý se rozhodl výpověď odepřít, neboť by jejím provedením či samou účastí u správního orgánu riskovala osoba oprávněná jednat jménem společnosti stíhání pro přestupek vůči sobě samé, či osobě blízké.

Z odůvodnění **napadeného rozhodnutí** žalovaný uvedl, že obviněný má právo odepřít výpověď a obecně nesmí být k účasti na ústním jednání donucován. V daném případě však žalobkyně jako právnícká osoba byla předvolána k podání vysvětlení, kdo v době spáchání přestupku řídil vozidlo, jehož je provozovatelem. Žalobkyně nebyla, a ani v budoucnu by nemohla být jako právnícká osoba obviněna z přestupku. Vozidlo nepochybně neřídila, ani řídit nemohla. Vozidlo musela řídit osoba, které bylo žalobkyní vozidlo svěřeno. Správní orgán I. stupně nemohl vědět, kdo vozidlo řídil. Právě za účelem zjištění osoby řidiče, byla žalobkyně předvolána k podání vysvětlení. Nadto vzhledem k tomu, že přestupek nebyl zjištěn automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy, nýbrž měřicím zařízením obsluhovaným strážníkem městské policie, nemohla se žalobkyně ocitnout ani v pozici obviněné ze správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Blokovou pokutu v dané věci nebylo možné uložit. Bez vyjasnění, kdo vozidlo řídil, nebylo možné žádnou konkrétní osobu postihnout. **Článek 37 odst. 1 Listiny** umožňuje *odepřít výpověď tomu, kdo by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání (stíhání pro přestupek) sobě nebo osobě blízké*. Pokud by tedy žalobkyně sdělila, že odmítá výpověď, postižena by být

nemohla. Toto však neučinila a k podání vysvětlení se nedostavila. Podle **§ 60 zákona o přestupcích** je každý povinen podat správnímu orgánu nezbytné vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku, a tomu, kdo se bez závažných důvodů nedostaví na výzvu správního orgánu, může být uložena pořádková pokuta. Žalobkyní provedený odkaz na nález Ústavního soudu ČR není podle žalovaného na místě. V předmětném nálezu osoba, již byla pořádková pokuta uložena, byla jediným možným pachatelem přestupku, a nadto došlo k pochybení správního orgánu, který shledal podezření ze spáchání přestupku a vzhledem k tomu od předmětné osoby vyžadoval podání vysvětlení, byť bylo na první pohled seznatelné, že jednání bylo v souladu se zákonem. Jelikož údajné přestupkové jednání zjevně být přestupkem nemohlo, bylo předvolání k podání vysvětlení bezobsažné a bezúčelné. Nelze tolerovat výkon veřejné moci bez sledování zákonem předvídaného a racionálního účelu, k němuž výkon svěřené moci směřuje, jinak správní orgán jedná ultra vires. V případě žalobkyně je však posuzované jednání jednoznačně protiprávní a nepanují pochybnosti o tom, zda je jednání protiprávní, nýbrž o tom, kdo se ho dopustil. Dále v nynější věci není nejen zřejmé, že by se přestupku dopustila žalobkyně, nýbrž žalobkyně jako právnická osoba se přestupku dopustit ani nemohla. Stejně tak se nemohla dopustit správního deliktu ve smyslu § 125f odst. 1 písm. a) zákona o provozu na pozemních komunikacích. Pokud by se žalobkyně k podání vysvětlení dostavila, mohla eventuelně odepřít výpověď s odkazem na osobu blízkou. Obecně však platí, že odpírá-li někdo výpověď s odkazem na osobu blízkou, musí alespoň v nejobecnější rovině upřesnit skutečnosti nasvědčující tomu, že odkaz lze uplatnit (viz nález Ústavního soudu sp. zn. **II. ÚS 469/13** ze dne 27.6.2013). Předpokladem takové specifikace, resp. uplatnění námítky osoby blízké, logicky je, že se k podání vysvětlení dostaví a nebude výzvu správního orgánu ignorovat. Podle žalovaného došlo v dané věci ke ztížení postupu správního orgánu při prověřování podezření z přestupku, neboť z policejních podkladů vyplývá, že závěr o spáchání přestupku je důvodný, tedy nešlo o jednání správního orgánu v omylu. Žalovaný poukázal na usnesení Ústavního soudu ze dne 23.2.2010 sp. zn. **I ÚS 2821/09**, kdy byla pro zjevnou neopodstatněnost odmítnuta ústavní stížnost stěžovatele proti pořádkové pokutě podle § 66 odst. 1 trestního řádu za nedostavení se bez omluvy k výsledku. Podobně usnesením Ústavního soudu ze dne 2.2.2009 sp. zn. **I ÚS 2646/08** byla pro zjevnou neopodstatněnost odmítnuta ústavní stížnost za pořádkovou pokutu dle § 66 odst. 1 trestního řádu, uloženou policejním orgánem za nedostavení se k podání vysvětlení, přičemž ÚS konstatoval, že i kdyby byly dány výjimky pro nepodání vysvětlení, podezřelý vysvětlení podat nemusel, měl však povinnost se k podání vysvětlení dostavit. Z toho podle žalovaného lze vyvodit, že podezřelého z přestupku nelze sankcionovat za nedostavení se k podání vysvětlení tehdy, kdy podání vysvětlení nesleduje žádný účel, což není tento případ. Nadto žalobkyně v postavení podezřelého ani nemohla být. Žalobkyně nebyla žádným způsobem nucena vypovídat tak, že by způsobila sobě nebo osobě blízké nebezpečí postihu za přestupek, když mohla vysvětlení odmítnout. Možnost odepřít podání vysvětlení je v běžně se vyskytujících případech třeba chápat jako možnost při podání vysvětlení nevypovídat právě s odkazem na to, že by tímto mohla vystavit nebezpečí postihu sebe nebo osobu blízkou. Z toho nelze dovozovat, že by se žalobkyně nemusela k podání vysvětlení vůbec dostavit. § 60 odst. 2 umožňuje sankcionovat toho, kdo se bez závažných důvodů na výzvu ke správnímu orgánu k podání vysvětlení nedostaví. Správní orgán I. stupně neměl jinou možnost, jak došlé oznámení o přestupku ověřit, než předvoláním provozovatele vozidla k podání vysvětlení. Jelikož překročení rychlosti bylo zjištěno mobilním měřicím zařízením obsluhovaným strážníkem městské policie, kdy vozidlo nebylo na místě zastaveno, neboť hlídka řešila jiné přestupky s jinými řidiči, je nutno postupovat jako při běžném prověřování přestupku, nikoliv podle § 125f zákona o silničním provozu. K tvrzení žalobkyně v odvolání, že se podezřelý

rozhodl výpověď odepřít, žalovaný uvedl, že toto v konkrétnější podobě mělo padnout v reakci na předvolání k podání vysvětlení, nikoli až v odvolání proti rozhodnutí o pořádkové pokutě. Žalobkyně měla povinnost dostavit se k podání vysvětlení, resp. konkrétním odůvodněným prohlášením odepřít výpověď již 13.2.2014, ne teprve v odvolání 10.3.2014. Na správnosti a zákonnosti uložené pořádkové pokuty správním orgánem I. stupně mimo jiné právě proto, že žalobkyně učinila toto prohlášení až o měsíc později, teprve v reakci na uloženou pořádkovou pokutu.

O věci samé bylo rozhodnuto bez jednání podle **§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb.** soudní řád správní (dále jen s.ř.s.), žalovaný s tím souhlasil a žalobkyně se k tomu ve stanovené lhůtě nevyjádřila.

Podle **§ 60 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb.**, o přestupcích každý je povinen podat správním orgánům nezbytné vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku; podání vysvětlení může být odepráno, jestliže by takovým osobám nebo osobám jim blízkým (§ 68 odst. 4) hrozilo nebezpečí postihu za přestupek, popřípadě za trestný čin nebo by porušily státní nebo služební tajemství anebo zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti.

Podle **§ 60 odst. 2 zákona o přestupcích** tomu, kdo se bez závažných důvodů nedostaví na výzvu ke správnímu orgánu k podání vysvětlení podle odstavce 1, nebo tomu, kdo bezdůvodně podání vysvětlení odmítá, může správní orgán uložit pořádkovou pokutu až do výše 5000 Kč.

Podle **§ 51 zákona o přestupcích** není-li v tomto nebo jiném zákoně stanoveno jinak, vztahují se na řízení o přestupcích obecné předpisy o správním řízení.

Podle **§ 59 zákona č. 500/2004 Sb.**, správního řádu správní orgán předvolá osobu, jejíž osobní účast při úkonu v řízení je k provedení úkonu nutná. Předvolaný je povinen dostavit se včas na určené místo; nemůže-li tak ze závažných důvodů učinit, je povinen bezodkladně se s uvedením důvodů správnímu orgánu omluvit.

Podle **§ 137 odst. 1 správního řádu** k prověření oznámení, ostatních podnětů a vlastních zjištění, která by mohla být důvodem k zahájení řízení z moci úřední, opatřuje správní orgán nezbytná vysvětlení. Při opatrování vysvětlení se obdobně užijí ustanovení o předvolání (§ 59) a předvedení (§ 60).

Podle **§ 137 odst. 2 správního řádu** každý je povinen podat správnímu orgánu vysvětlení podle odstavce 1. Tomu, kdo bezdůvodně odepré podat vysvětlení, může správní orgán uložit pořádkovou pokutu (§ 62) až do výše 5 000 Kč.

K jednotlivým námitkám **soud uvádí:**

Žalobní námitky se shodují s odvolacími, proto se jimi zabýval již žalovaný v napadeném rozhodnutí. Z výše provedeného shrnutí vyplývá, že se žalovaný ve svém rozhodnutí vypořádal s námitkami žalobkyně dostatečně podrobně, logickým a přesvědčivým způsobem a soud se s tímto odůvodněním plně ztotožňuje.

Nelze akceptovat žalobní tvrzení, že žalobkyně nebyla povinna dostavit se ke správnímu orgánu za účelem podání vysvětlení, když byla přesvědčena o tom, že je dán důvod pro odepření výpovědi. Cit. ust. **§ 60 odst. 2 zákona o přestupcích** jednoznačně stanoví povinnost dostavit se k podání vysvětlení, a to bez výjimky i osobám, které mají právo odepřít výpověď. Z judikatury citované oběma stranami lze dovodit, že nedostavit se k podání vysvětlení je možné pouze tehdy, pokud neexistuje zákonný důvod k předvolání. O takový případ se v dané věci nejednalo, neboť správní orgán prověřoval došlé oznámení o přestupku. Žalovaný správně poukázal např. na usnesení Ústavního soudu sp. zn. **II. ÚS 469/13** (usnesení ÚS jsou dostupná na nalus.usoud.cz) ze dne 23.6.2013, kde byla pro zjevnou neopodstatněnost odmítnuta stížnost proti uložení pořádkové pokuty stěžovateli za to, že nesdělil konkrétní osobu, vůči níž (v jejíž prospěch) využil práva odepřít výpověď. Podle názoru ÚS *„stěžovateli nic nebránilo, aby po předestření problematiky, k níž se měl vyjádřit, k věci vypověděl obecně. Teprve poté, co by mu byly kladeny upřesňující či doplňující otázky, v nichž by spatřoval ohrožení své osoby nebo dalších osob uvedených v § 100 odst. 2 tr. řádu, by mu příslušelo odpověď na ně odmítnout.“*

Soud stejně jako žalovaný neakceptoval ani tvrzení žalobkyně, že nebyla povinna dostavit se k podání vysvětlení proto, že v předvolání nebyla v rozporu s **§ 4 odst. 2 správního řádu** přiměřeně poučena o právu odepřít výpověď. Žalovaný v této souvislosti správně aplikoval přílehlavou judikaturu - usnesení Ústavního soudu ze dne 2.2.2009 sp. zn. **I. ÚS 2646/08**, podle něhož *„není v rozporu ani se zákonností ani s ústavností, jestliže městský soud konstatoval, stejně jako policejní orgán, že stěžovatel byl povinen se k podání vysvětlení ve stanoveném termínu dostavit. Měl-li stěžovatel za to, že mu svědčí některá z výjimek umožňujících odepřít podání vysvětlení, pak toto vysvětlení poskytnout nemusel, měl však povinnost se k podání vysvětlení dostavit. Ostatně o právu odepřít podání vysvětlení by jej policejní orgán poučil, jakmile by se k podání vysvětlení dostavil.“*

Skutečnost, že správní orgány nejsou povinny v předvolání k podání vysvětlení poučovat o právu odepřít výpověď, pak výslovně vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29.4.2014 čj. **6 As 128/2013-37** (rozsudky NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz), podle něhož *„Nejvyšší správní soud je toho názoru, že podstatné je, aby se osobě, jež je vyzvána, aby vypovídala, dostalo náležitého poučení předtím, než začne vypovídat. Vložení takového poučení do předvolání k podání vysvětlení jistě není chybou, ale i v takovém případě by mělo být před započítím výpovědi zopakováno, aby si správní orgán mohl být jist, že jej dotýčný skutečně vnímal, a také, že mu porozuměl. Takový přístup zcela koresponduje s významem, jaký princip zákazu sebeobviňování má, a pro který je pevně ukotven mezi ostatními základními zásadami v předpisech nejvyšší právní síly (Ústava a Listina základních práv a svobod, jakož i čl. 6 odst. 1 Úmluvy). Správní orgán nebyl povinen provést poučení o možnosti odepřít výpověď již v předvolání.“*

Zdejší soud zastává názor, že skutkový stav v daném případě je obdobný věci rozhodované Nejvyšším správním soudem pod čj. 6 As 128/2013-37. Lze proto rovněž připustit, že pokud by žalobkyně na předvolání včas reagovala písemným sdělením správnímu orgánu, že odpírá výpověď a z jakého důvodu, nebylo by ji možné za *následné* nedostavení se k podání vysvětlení postihnout pořádkovou pokutou. NSS k tomuto uvádí, že *„kdyby stěžovatelka v reakci na předvolání sdělila, že hodlá odepřít výpověď pro ji či osobě blízké hrozící nebezpečí postihu za přestupek (např. v písemné omluvě k předvolání), byl by jakýkoli*

další nátlak v podobě opakovaného předvolání či použití pořádkových opatření směřující k dostavení se ke správnímu orgánu vyloučen. Stěžovatelka předvolání ignorovala, se správním orgánem nekomunikovala a rezignací na povinnost dostavit se neumožnila správnímu orgánu ujasnit si, v jakém procesním postavení vystupuje a jaká práva s tímto postavením spojená musí být respektována.“

Z tohoto podle názoru zdejšího soudu vyplývá, že je nutno trvat na tom, aby osoba, která má v úmyslu odepřít výpověď, o tomto i o důvodech odepření výpovědi správní orgán informovala. Takové písemné sdělení však je nutné provést včas. Soud se přitom ztotožňuje s žalovaným, který za včasné sdělení považuje takové, které je akceptovatelné dle ust. § 59 správního řádu, tedy *bezodkladné*. Soud neakceptoval tvrzení žalobkyně o nemožnosti aplikovat ust. § 59 správního řádu. Na daný případ lze použít argumentaci Nejvyššího správního soudu obsaženou v rozsudku ze dne 8.1.2014 čj. **2 As 58/2013 – 19**, kde soud uvedl, že „*neobsahuje-li zákon o přestupcích ani jiný, zvláštní předpis, jehož má být v konkrétní přestupkové věci užito, komplexní úpravu nějaké procesní otázky, použije se podpůrně úprava obsažená ve správním řádu, jakožto obecném procesním předpisu, na jehož subsidiární aplikaci odkazuje § 51 zákona o přestupcích. V případě výzvy k podání vysvětlení podle § 60 zákona o přestupcích se nabízí aplikace ustanovení § 137 správního řádu, které upravuje stejný procesní institut. Ani správní řád se však k formě takové výzvy explicitně nevyjadřuje, odkazuje ale na přiměřené použití ustanovení o předvolání. Za situace, kdy zákon o přestupcích neupravuje, jakou formou má být výzva k podání vysvětlení realizována, je namístě vycházet z úpravy obecné, která odkazuje na využití principu předvolání. Jelikož ani tento procesní institut zákon o přestupcích výslovně neupravuje, aplikuje se opět úprava obecná, zakotvená v § 59 správního řádu.*“

V dané věci nebylo možné prohlášení o úmyslu odepřít výpověď považovat za včasné a bezodkladné, neboť bylo učiněno až s odstupem několika týdnů ode dne, na který byla žalobkyně předvolána, a nadto bylo prohlášení učiněno teprve jako reakce na uloženou pokutu. K tomuto okamžiku byl již pořádkový delikt dokonán (byly naplněny všechny formální znaky skutkové podstaty deliktu), a současně byla splněna i jeho materiální stránka – společenská škodlivost, neboť žalobkyně tím, že nereagovala včas na předvolání k podání vysvětlení, ztížila správnímu orgánu postup při objasňování konkrétního přestupku.

Na základě výše uvedeného soud neshledal žalobní námitky důvodnými, a žalobu proto zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.

O náhradě **nákladů řízení** bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého by měl nárok na jejich náhradu žalovaný, který měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nevznikly, a proto jejich náhrada nebyla žádnému z účastníků přiznána.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení rozsudku. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li

poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Plzni 26. března 2015

JUDr. PhDr. Petr Kuchynka, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Bc. Michaela Karásková